

A Mafitt Bér Andorról megemlékező ünnepi közgyűlésének jegyzőkönyve

Dátum: 2011. december 16.

Helyszín: Budapest, Hársfa u 47, Bélyegmúzeum

Levezető elnök: dr. Homonnay Géza, a Mafitt elnöke

A meghirdetett napirend:

1. 15⁰⁰ **Az ünnepi közgyűlés és Bér Andor emlékülés megnyitása, a Philatelica új számának bemutatása** *Szücs Károly, a Magyar Filatéliai Tudományos Társaság titkára*
2. 15¹⁵ **Bér Andor életútja** *Szabó Jenő főmuzeológus, Bélyegmúzeum*
3. 15³⁰ **Bér Andor filatéliai munkássága** *Visnyovszki Gábor, a MAFITT előző elnökének előadását akadályoztatása miatt Szabó Jenő olvassa fel*
4. 15⁴⁵ **Emlékek Bér Andorról barátok, gyűjtőtársak hozzászólásai**
5. 16⁰⁰ **A Bér Andor vándordíj átadása**

Az közgyűlés a megelőző programok jelentős csúszása miatt kezdődött. A levezető elnök 15:35-kor ismertette a napirendet és átadta a szót az ülést megnyitó első előadónak.

1. napirend, Szücs Károly: a közgyűlés megnyitása és a Philatelica új számának bemutatása.

A jelen ünnepi közgyűléssel három célunk is van:

- Megismertetni tagjainkkal az újjáélesztett Philatelica koncepcióját és az alkalmazott megoldásokat, lehetőségeket;
- méltó módon megemlékezni a Mafitt tavaly elhunyt, köztiszteletben álló örökös tagjáról, Bér Andorról, aki a Tudományos Munkaközösség egyik motorjaként mind a Philatelica mind a Mafitt megalakításában és működésében kiemelkedő szerepet vitt;
- végül, de nem utolsó sorban: átadni a magyar filatélia stafétabotját, a Bér Andor alapította 2011. évi vándordíjat. E díj eddig is fő célunk: **a magyar filatélia kulturális értékeinek fejlesztése, valamint társadalmunk számára való felmutatásának jelképe** volt. Az alapítójáról való jelen megemlékezés és a Philatelica ehhez kapcsolódó újraindítása alkalmával azonban most tesz szert a magyar filatéliai elismerések között **kiemelkedő jelentőségre**.

Novemberi rendkívüli közgyűlésünk tette lehetővé, hogy a mai nap már a nyugodt, békés, alkotó filatéliai munkásság ünnepe lehessen. Ennek egyik legfontosabb lépése a mostani, mely a Philatelica révén a tudományos igényű publikációk lehetőségének és egyúttal egy nyilvános, nyomtatott Mafitt tájékoztatónak a megteremtése is. Erre folyamatosan igény látszott, mert a közgyűléseken tagjaink két évtizede rendszeresen hiányolták. Hogy ez az igény valós-e, azt azonban csak a jövő fogja eldönteni: attól függ, hogy a jelen filatéliai generációja is képes lesz-e majd felnőni az elődeink által oly magasra tett mércéhez. En hiszek abban, hogy az ma is lehetséges!

A lap profilja változatlan: célunk az évi legalább kétszeri megjelenés, lapszámonként két-három **nagyobb filatéliai tanulmány első közlése**, színesítve olyan aktuális híradásokkal, melyek a magyar filatélia számára fontos eseményekről szólnak.

Lényegében változatlan a nyomtatott kivitel is: a bevált fekvő kéthasábos formátum nagyobb képek és táblázatok bemutatására is kitűnően alkalmas. Az egyetlen kívülről is azonnal feltűnő változás a spirállal fűzött kivitel, amit épp e formátum megtartása érdekében, a költségek kordában tartása miatt kellett vállalnunk. *(A hagyományos, tűzött kivitel ugyanis csak egy gazdaságtalanul nagyobb papírméretből lehetett volna előállítani, amelynek a többletköltsége irreálisan magas lett volna.)*

A lap viszont teljes egészében színessé vált, és emellett a képek minősége is sokkal jobb lett. Külföldi tagságunk nagy száma miatt pedig két változatban, magyarul és angolul jelenik meg – az időközben közvetítő nyelvvé vált angol nyelv, és az ugyancsak többnyelvű honlapunk segítségével végre nemzetközi szinten is részletes tájékoztatást adva a magyar filatéliai kultúra létéről és gazdagságáról. A kor igényeinek megfelelő digitális lemezmelléklet, mely magát a lapot – sőt valamennyi korábbi lapszámot is! – tartalmazza, nagy mennyiségű és felbontású kép valamint adatközlést tesz lehetővé. *(A – nyilván nem mindenki által igényelt – lemezmellékletet azonban a felesleges többletkiadások elkerülése érdekében nem gyártjuk le, hanem honlapunkról tesszük hozzáférhetővé. Innen kb. ¾ óra alatt tölthető le a világon bárholnan egy olyan 700 Mbyte-os lemezkép formátumba, amely ezután CD-re /DVD-re írva, vagy virtuális lemezeket kezelő programmal használható.)*

A lap megjelenéséhez a Gervay alapítvány évente hozzájárul, ami költségeink mintegy negyedét fedezi. A többit a tagdíjakból álljuk, ennek következtében a lapot ingyenesen juttatjuk el az adott évben minden **tagdíját már befizetett tagunkhoz**. Első alkalommal még csak 50 magyar és 50 angol lapszám készült, szükség esetén utánrendelési lehetőséggel. A maradékkészletet és az utánrendelt példányokat önköltségi áron, darabonként 1.800 forintért értékesítjük a nyomtatott forma iránt érdeklődőknek. Akinek ez az ár sok, az honlapunkról ingyenesen a világon bárholnan hozzáférhet a lap pdf formájú, képernyőn olvasható változatához, ahonnan a digitális melléklet is letölthető.

Az új szám tartalmáról:

1. cikk: A Mafitt új elnökének programadó beköszöntője. A cikk frissességére és aktualitására jellemző, hogy előzetesen hónapok óta olvasható volt a honlapon is, így komoly hatással volt a múlt hónapban lezajlott, a Mafitt filatéliai irányvonalát ismét egyértelművé tevő közgyűlésünk határozataira is.
2. cikk: Dr. Lövei Györgynek az eddig elérhető szakirodalmi forrásokat kritikailag feldolgozó alapos tanulmánya magyar légiposta járatok megindulásáról és az alkalmazott irányító bélyegzőkről.
3. cikk: A magyar okmánybélyegek első ívrekonstrukciójának eredményeit és módszertani összegzést adó, a digitális mellékelt lehetőségeit kihasználva minden eddigi rekonstrukciónál gazdagabban illusztrált tanulmány.
4. cikk: Megemlékezés Bér Andorról.
5. cikk: Bér Andor írásainak repertórium.

Végül, de nem utolsósorban, a digitális tartalom: a lemezmellékleten az összes eddigi 40 Philatelica szkennelt PDF formátumban megtalálható, három nyelvű, szerzőszerinti tartalomjegyzékkel + az aktuális szám cikkeit kiegészítő nagyfelbontású képek és tetszőleges formátumú egyéb információk is (pl. táblázatok, szkennelt anyagok) .

E lapszámot itt jelenlevő tagjaink a közgyűlés utáni szünetben vehetik át, a többiekhez postán juttatjuk el, remélve, hogy Karácsonyfájuk alá még épp megérkezik.

A folytatásról

Mik a további teendők? – elérni, hogy tagjaink ne csak anyagilag, hanem munkájukkal is támogassák a lap folytatását. Ez könnyen megtehető az elmaradt székfoglalók pótlásával. A korábbi székfoglalókról pedig, melyek publikálása többnyire sajnos elmaradt, le kell fűjni a port és tanulmányokká gyúrva velük is életre lehet kelteni a Philatelicá-t.

Az egy lapszámhoz szükséges munka nagyságrendjére jellemző, hogy a mostani előállítására a szerzőkkel, fordítókkal, szakmai tanácsadókkal és a nyomdai kivitelezésben nagy tapasztalattal rendelkező Gidófalvy Péterrel együtt közel kétszáz munkaórát fordítottunk. Csak a korábbi 40 lapszám 1.600 feletti oldalának szkennelése hónapokig tartott, és ehhez járult még hozzá maguknak a cikkeknek a megírása, fordítása, a képanyag gondozása, a lap szerkesztése, valamint a digitális melléklet böngészővel kezelhető struktúrájának kialakítása és tartalommal való feltöltése.

A következő szám már lényegesen kevesebb munkát igényel majd, hiszen a most kialakított, nagyon korszerű technikai megoldások már adottak, és nagyban segítik majd a további munkát. A folytatáshoz azonban az elnökség csak a szervezést és ezeket a kereteket adhatja. A lapot élő tartalommal csak tudós tagjaink tudják megtölteni, ezért itt kérek most személyesen minden jelenlevőt, hogy álljon mellénk és támogasson minket ebben. Végül is ez nem más, mint Társaságunk alapcélja, amiért nem elég csak tagdíjat fizetni és e célt csak szavakban hangoztatni.

E lap korábban is rendszeresen közölt méltatásokat elhunyt jelentős filatelistáinknak, méltatva életművüket. A Mafitt céljaival összhangban e szám utolsó lapjai a tavaly elhunyt Bér Andornak állítanak emléket. Filatéliai munkássága gazdagságát írásainak ez alkalomra összeállított repertórium mutatta. A lap lemez mellékletén olvashatók a Filatéliai Szemlében négy évtizeddel ezelőtt megjelent első írásai, melyek aktualitásukat nem veszítve ma is mintegy személyesen szólítanak meg minket.

A Mafitt alapítójára és egyik meghatározó egyéniségére emlékezünk tehát a következőkben. Mivel ő egyben a Bélyegmúzeum egyik donátora is volt, méltó ehhez, hogy életútjának bemutatására épp Szabó Jenő vállalkozott, aki nem csak a Mafitt tagja, hanem egyúttal a Bélyegmúzeum főmuzeológusa is.

2. napirend, Szabó Jenő: Bér Andor életútja c. előadása *(ennek szövegével a jegyzőkönyvet rövidesen kiegészítjük, amint az e-mailben megérkezik)*

A magyar filatelisták doyenje tegnap még itt volt közöttünk. Meghökkenő élményként raktározódott el bennem az a februári nap, amikor kilencvenkilencedik évében a főlépcsőházi lift mellőzésével, saját lábán jött fel hozzánk a múzeumba a lépcsőkön. Életét az utolsó pillanatig végig kíséző testi és szellemi frissességét maradandó élményként őrzöm emlékeimben. Például arról a különleges napról, amikor megtisztelő lehetőségképpen, a századik születésnapján rendezett ünnepségen jelen lehettem. Bandi bácsit öreguraknak szánt lapos poénokkal ugratták-köszöntötték némelyek, ám ő olyan pengeéles riposztokkal válaszolt, hogy a kezdeményezők bizony meghökkentek, mert nem azt kapták, amit vártak egy száz esztendő, de bensőjében ifjú embertől.

Ám egy nem bélyeggyűjtő, a bélyegeket csupán a sors kegyelméből az első számú szentélyben, a budapesti Bélyegmúzeumban megszerető muzeológusban élő pillanatképeknél fontosabb lenyomatot hagyott maga után nem mindennapi filatelista életútjával, amelynek főbb állomásait szeretném ez alkalommal fölillantani.

Bér Andor 1909. október 18-án született az Esztergom vármegyei Basaharcon. Iskolai tanulmányait a Közgazdasági és Számviteli Főiskolán fejezte be. De művészettörténeti érdeklődése elvitte többek között a bélyegek és az olasz nyelv behatóbb ismeretéhez is. Nem véletlen, hogy az ipari formatervezés felé vette az irányt. Végigjárva a ranglétrát áruforgalmi osztályvezető, majd igazgatóhelyettes lett, végül az Ipari Formatervező Intézet vezetőjeként vonult nyugállományba. De

még 75 évesen is a Művészeti Alap Generalart Ipari Formatervező osztályát vezette. Pályája már e ponton is összekapcsolódott a bélyegek világával, hiszen például Dudás Lászlót, napjaink jeles bélyegtervező grafikusművészt is beosztottjai között tudhatta. Mint közgazdász és művészettörténész a praktikum és az esztétikum egységének ítése volt – gyakran zsürizte is az intézetből kikerülő használati tárgyakat -, s ugyanezen kritériumok inspirálták filatelista érdeklődésének formálódásában. Gondoljunk csak az egyik fő gyűjtési és kutatási területére, a bélyegelőtti levelek világára.

A formatervezés és a bélyeg között sem nehéz észrevenni a rokoni szálakat. Hétköznapi használati tárgyaink egyike az is, még, ha nem is az alakja, de a felületén látható ábrák művészete éppúgy művészi ihletettséget kíván, amint valamely bútorunk, háztartási gépünk vagy éppen járművünk esztétikai élményt hordozó megjelenése.

Bér Andor az ifjúkori gyűjtői szenvedélyének 1938-tól szervezett keretek között hódolt. Ekkor lett tagja az egyik legpatinásabb és legrangosabb egyesületnek, a Hungária Magyar Bélyeggyűjtők Körének. Elsősorban azért, hogy egy véletlen találkozás folytán kialakult külföldi bélyegcsere kapcsolatát életben tarthassa. Egy olasz gyűjtővel ismerkedett meg Budapesten, és tőle kapta a Pápai Állam filatéliáját mélyrehatóan tárgyaló gyűjteménye első darabjait. A közelgő háborús időkre tekintettel azonban megszigorították a külföldre irányuló bélyegforgalmat, csak a szövetségi tagoknak és csak a szövetségen keresztül volt módjuk legálisan folytatni a cserét - ezért lépett be a Hungáriába.

A világháború utáni években a polgári szerveződésű civil egyesületek felszámolását követően a MABEOSZ-ból 1952-ben MABÉOSZ-szá alakult szövetségben a II. kerületi Bélyeggyűjtő Kör tudhatta soraiban Bér Andort. Bandi bácsi hamarosan kitűnt szakértelmével és jó közösségteremtő képességével, így előbb titkára, majd a hatvanas évek közepén elnöke lett a körnek. Ez utóbbi tisztséget életkora miatt bejelentett visszavonulásáig viselte. Élete utolsó éveiben tiszteletbeli elnöke volt szeretett egyesületének.

A Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetségének 1962-ben lett vezetőségi tagja. A szövetség keretein belül ugyancsak a hatvanas években létrehozott Tudományos Munkaközösségnek a rendszerváltás előtti megszűnéséig szintén aktív résztvevője volt. Ezek után szinte természetesen következett, hogy aktív szerepet vállalt a szellemi jogutód, a Magyar Filatéliai Tudományos Társaság 1989-es megalapításában, majd hosszú ideig annak működtetésében is: a MAFITT pénztárosa, illetve elnökségi tagja volt éveken keresztül. A MABÉOSZ-nak egyfelől, mint alapító tag, másfelől kiemelkedő tevékenysége okán 1995-től örökös tiszteleti tagja lett.

A hazai szervezeteken túl rangos külhoni filatéliai társaságok is soraikba fogadták a nemzetközi hírnévre szert tett gyűjtőt, kiállítót és szakírót: Bér Andor tagja volt a Royal Philatelic Society-nek, a Hungarian Philatelic Society of Great Britainnek, valamint a németországi Arbeitsgemeinschaft Ungarnnak. A filatéliai világszervezet, a FIP Postatörténeti Szekciójában sokáig Bér Andor képviselte Magyarországot.

Több évtized alatt felépített, magas színvonalú, komoly eszmei és piaci értéket képviselő gyűjteményeivel számos hazai és nemzetközi díjat nyert. Az első nagyobb visszhangot kiváltó eredményét az 1956-os Tel Aviv-i kiállításon kapott bronzérme jelentette, majd a nyolcvanas évektől sorra jöttek a FIP-aranyérmes minősítések a legrangosabb kiállításokon, így például az 1986-os Stockholmián, az 1988-as Finlandián, az 1989-es Philexfrance-on, majd az 1990-es Stamp World-ön Londonban és az 1992-es Eurofilexen.

Emlékezetes nap volt Bandi bácsi és a budapesti Bélyegmúzeum életében is 2004. október 18-a. A magyar bélyeggyűjtők doyenje 95. születésnapján ünnepélyes keretek között adományozta a múzeumnak kincsei legjavát, amelyekkel a fent sorolt dicsőségeket aratta a nagyvilágban. Egyfelől a Pápai Állam előfutár időszakát, vagyis a bélyeg előtti levelek korszakának postatörténetét bemutató, illetve 1852 és 1868 között kiadott bélyegeiből és az azokkal bérmentesített levelekből összeállt kollekciót, amit a harmincas évek második felétől kezdődően gyűjtött, másfelől a magyar bélyegelőtti

levelekből álló gyűjteményét helyezte el nálunk, amire a hatvanas években irányult a figyelme, mint a magyar filatélia egyik elhanyagolt területére. Tudta, hogy jó helyre kerül élete nagy szenvedélyének gyümölcse, a nemzet értékeit gyarapítja vele. Önzetlenségét hirdeti, míg a múzeum áll, a Donátorok Falán elhelyezett képe.

Ne feledkezzünk el arról sem, hogy Bandi bácsi nem ezen egyetlen alkalommal gazdagította a múzeum gyűjteményét. A 90-es évek végén a Hungária Magyar Bélyeggyűjtők Köre 1928-ban alapított ezüst vándordíját és előfutár leveleket adott ajándékba, illetve a könyvtárat is gyarapította értékes szakanyaggal. (A vándordíjat a hamarosan megnyíló kiállításunkban meg is tekinthetik.)

Az ekkor kapott Gervay Mihály-díj és a Postaért érem aranyfokozata méltó betetőzése volt a tartalmas életút során kapott megannyi kitüntető oklevél, jelvény és érem sokaságának. Ám nem csupán kapta az elismeréseket, maga is alapított kitüntetést. 2001-ben adták át első ízben a Bér Andor – MAFITT Vándordíjat, s azóta is évente megtisztelik vele azon MAFITT-tagokat, akik nagy jelentőségű kutatómunkát végeznek, illetve kimagaslóan szerepelnek kiállításaiikkal idehaza vagy külföldön.

Mint elismert szakíró, meghívták a Filatéliai Szemle szerkesztőbizottságába. Több évtizedes szerkesztői munkássága mellett rendszeresen jelentek meg saját publikációi is a magyar bélyeggyűjtők első számú szaklapjában. A 70-es évek elejétől a Philatelicában is több tanulmányát közölték. Ezek hosszú sorából kiemelkedő jelentőségű a bélyegelőtti levelek korának viteldíjrendszerét összeállító műve, amit máig is alapforrásként használnak a gyűjtők. Nem csupán magyar, hanem külföldi szakfolyóiratokban is rábukkanhatunk Bér Andor nevére. Ugyancsak a 70-es években jelent meg fordításban sorozat jelleggel a csehszlovákiai Filatelié-ben a Szlovákia postatörténete című tanulmánya, aminek köszönhetően többször is meghívták előadást tartani a témáról Szlovákiába. 1979-ben pedig az Il nuovo Corriere Filatelico-ban jelent meg német és olasz nyelven a magyar posta történetét a kezdetektől 1850-ig taglaló munkája.

Fontos szerepet vállalt a hazai szakirodalom egyik legtöbbet forgatott és hivatkozott alkotásának, az 1988-ban megjelent magyar nyelvű Bélyeglexikonnak a szerkesztéséből, és számtalan szócikkének megírásából. Társ szerzője A magyar posta bélyegelőtti bérmentesítéseinek és bélyegzőinek kézikönyve címmel 1989-ben napvilágot látott műnek. De méltán lehet büszke a Filatéliai Kiskönyvtár sorozatban 1973-ban kiadott Budapest postatörténetére is.

Hosszú életútja alatt, szerencsés adottságaival jól gazdálkodva akár a tárgyi világhoz, akár az emberi közösségekhez való viszonyát tekintjük, sokat adott a kortársainak és az utóknak is Bér Andor. Gyaníthatóan ebből kapunk további adalékokat a most következő megszólalóktól is. Legyen példa az ő élete és munkássága mindannyiunk számára!

3. napirend: Visnyovszki Gábor, a MAFITT előző elnökének Bér Andor filatéliai munkásságáról szóló előadását, melyet írójának átmeneti könnyebb megbetegedése miatt **Szabó Jenő** fejezett be, a szerző távollétében Szabó Jenő olvasta fel.

Bér Andorra emlékezve nem lehetséges pusztán a filatelista alakját felidézni, személyisége, embersége elválaszthatatlan a magyar filatélia érdekében végzett munkájától. Abban a korban lett a bélyeg előtti — a bélyeg nélküli — levelek gyűjtésének legfőbb apostola és szószólója, amikor ez a terület nem igazán fért össze a politikai eszmékkel. Bér Andor meglátta ennek az érdekes világnak a szépségeit, és konzekvensen hirdette gyűjteményeivel, cikkeivel, szövetségi tevékenységével ezeknek a korai filatéliai dokumentumoknak a fontosságát. Sokoldalúan tett azért, hogy ez a szépségek sokaságát rejtő gyűjtési ág ne merüljön feledésbe, sőt, felvirágozhassék Magyarországon is. Bár más területek iránt is érdeklődött, életművének fő vonulata ezekhez a sok-sok megfejteni valót tartalmazó levelekhez kapcsolódik. E területnek nemcsak gyűjtőjeként tarthatjuk őt számon, hanem szakíróként, szervezőként, a filatéliai társadalmi élet egyik motorjaként.

A bélyeg előtti levelek két fő pillére a kezelési bélyegzések, illetve a különféle postai díjak. Mindkettő fontos a maga nemében, és bár a régi levelek rajtuk kívül is hordoznak számos megfejtendő elemet, a gyűjtés alapját ez a két fogalom képezi. Az előfutár időszak - ahogy a bélyegelőtti levelek korát a szakmában emlegetjük -, feltárásának úttörője, Térfi Béla bélyegzéskatalógusa még a második világháború előtt megjelenve igen jó alapot biztosított a magyar prefilatéliai objektumok rendszerezéséhez, gyűjteménye pedig a Bélyegmúzeum bélyeg előtti anyagának alapját képezi. A múzeum tárolói ezekkel a levelekkel indítják útjára az állandó kiállítás látogatóját a filatélia csodavilágában.

Az említett két fő szempont közül mégis talán a legfontosabb maga a bélyegzés, amely kezdetben többnyire csak a feladási hely nevét tartalmazta. Mivel eleinte meg nem volt a bélyegzésekre vonatkozó szabályozás, a korai bélyegzésformák egy szinte teljesen ismeretlen, új világot nyitnak meg a filatelisták számára. A formák és a betűk, a díszítmények egyedi, olykor művészi eleganciájú elemein túl, a bélyegzőfesték színei még szélesebbre tárják a gyűjtés lehetőségeit. Nem csoda, hogy sajnálatos módon éppen a bélyeg előtti levelek területén találkozhattunk az egyik legkiterjedtebb magyar vonatkozású hamisítási üggyel a bélyeg előtti levelek terén, ami az egész gyűjtési ágat igen érzékenyen érintette az utóbbi évtizedekben. Bér Andor is szenvedő alanya volt ennek a sajnálatos történetnek, kiállítási anyagában szintén előbukkantak jól sikerült hamisítványok, ami csaknem fél évszázados és számos kiváló kiállítási eredménnyel fémjelzett pályafutásának lezárásához vezetett.

Igaz, hogy ekkor már a kilencvenes éveiben járt, de a filatéliai közéletben való szerepe meg ekkor is fontos volt. Hiszen kevesen mondhatják el magukról, hogy gyűjtői pályájuk több mint háromnegyed évszázadot ível át. Bélyegköri vezetőként, a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége Tudományos Munkaközösségének alapítójaként, majd dr. Rend Ferenc halála után annak első embereként mindig a közösség felé tekintett.

Nem magányos gyűjtő volt, amit bizonyít, hogy a Filatéliai Szemle, a Philatelica és a Bélyegvilág számaiban mindig ott találjuk írásait az 1970-es évek elejétől, amelyek egyáltalán nem száraz tanulmányok, hanem konkrét ismerettartalmuk mellett biztatásul is szolgáltak a fiatalabb generációknak, hogy érdemes e különleges csemegéket rejtő szakterülettel foglalkozni, mintegy folytatni az általa kikövezt úton a nagy kalandot. Irodalmi munkásságának része a Bélyeglexikonban való szerepvállalás is. A Magyar Filatéliai Tudományos Társaságnak nemcsak alapító tagja, hanem létrehozója is volt. Legfőbb munkája talán mégis a Térfi Béla könyvét korszerűsítő katalógus, a TEKA kiadó révén megjelentetett "A Magyar Posta bélyegelőtti bérmentesítései és bélyegzőinek kézikönyve", amelyet három másik szerzőtársával együtt alkotott meg.

A másik nagy szenvedélye a Pápai Állam filatéliája volt. Egy véletlen találkozásból született meg ez a nagyszerű kollekció, amely megtekinthető a Bélyegmúzeum állandó kiállításában 2004 óta. A pesti utcán sétálva fordult hozzá 1938-ban egy olasz turista segítséget kérve, hogy odataláljon fővárosunk valamely nevezetességéhez, majd szó szót követett, kiderült, mindketten bélyeggyűjtők. Szimpatikusnak találva egymást, címet cseréltek, s hazatérve az olasz kollega küldte neki az első pápai bélyeget. Néhány évtized alatt ebből az első bélyegből nőtt ki az a grandiózus érték, amely a Pápai Állam bélyegelőtti korszakának leveleit és az 1852-es bélyeges debütálást egészen 1868-ig, a Vatikánvárosra zsugorodó teokrácia önálló bélyegkibocsátásának megszűntéig tárgyaló időszak postatörténeti anyagait tartalmazza. Széleskörű műveltsége hozta helyzetbe a fiatal Bér Andort, mert a művészettörténet és az olasz nyelvben való jártasságának köszönhető, hogy közös témát és kommunikációs csatornát talált későbbi inspirátorával, aki meg hosszú ideig küldte neki a gyűjtemény bázisát képező bélyegeket, leveleket. Később aztán célirányosan kereste a beilleszthető darabokat cseretársaknál, kereskedőknél, aukciókon.

Kezdeményezésére jött létre a szövetség székházában az első postatörténeti kiállítás, amit a Tudományos Munkaközösségből formálódó Postatörténeti szakosztály rendezett, amelynek sokáig elnöke volt. Tiszteletbeli tagságait, kitüntetéseit nem tartjuk fontosnak itt felsorolni, ezeket regisztrálják a krónikások. Ezekben a pillanatokban elsősorban az emberre akarunk emlékezni, aki

humánus életével példát adott a bélyeg előtti világ megismeréséhez és megkedveléséhez a filatelisták több generációjának. Az emberre, a sokat megélt és rendkívüli emberre emlékezve hajtsunk most fejet életműve előtt.

Búcsúzóul pedig hallgassunk meg egy Falu Tamás-verset, akinek felesége, Bér Jolán révén meg aktuálisabb az idézet:

Könyvtár

Igen, a könyvek,
Fűzött s kötöttek,
Mesélő képek,
Képtelen mesék...
Mint zápor, lelkekre úgy özönlöttek
És folydogáltak benne szerteszét.
Az egyik északra vitt vitorlátlan gályát,
A másik dél felé küldött csónakot.
Az égen utaztam nem egy éjszakán át,
S voltam koporsóban eleven halott.

Szombaton, szerdán,
Száz könyv lesett rám,
Mikor a könyvtár ajtaja nyílt,
Voltam Robinson magány-szigetén,
S reggelre újabb álmokra kelvén,
Elveszett hősről vártam a hírt.

Azt hittem, egyszer könyv leszek én is,
Ha mindent, mindent elolvasok,
Iskolás ruhámból tábla válik,
S nyílnak majd bennem fehér lapok.

Valaki megfog, egy polcra állít,
Estéknént olvas, soká, sokáig,
S kebléhez ölel majd, nagyon, nagyon...
S ott, ahol sírok, ott ahol élek,
Ott, ahol zenél bennem a lélek
Be lesz hajtva egy gyűrött lapom.

Talán nem nehéz a könyv-hasonlatból tenni egy lépést a filatélia felé, és magunkhoz ölelni Bér Andor emlékét, megköszönve neki a kincseket, amit közénk szórt. Amíg ezeket megbecsüljük, addig ő is közöttünk él.

4. napirend: a levezető elnök átmeneti távollétében a rendezvény délutáni programját vezető dr. Révész Péter kérte fel a jelenlevőket, hogy személyes emlékeikkel egészítsék ki az elhangzottakat.

Dabóczi András: szó esett már arról, hogy Bér Andor a Bélyeglexikonnak is kiemelkedő munkatársa volt. Számítása szerint ebben 417 szócikket, a lexikon mintegy 16%-át Bér Andor jegyzi. Ebből a „Filatélia” címűt idézte, megvilágítva annak gondolati háttérét. Irodalmi munkásságáról szólva a Philatelicában megjelent repertóriumot egészítette ki azzal, hogy Bér Andorról is többször jelentek meg írások. Rákóczi háromszor is készített vele interjút a Bélyegvilág 2002/9; 2004/12 27.o; 2009/10 20.oladaain található. 99-éves születésnapjára ünnepségéről – melyet a II. kerületi kör szervezett – Kolozsvári Géza tudósított. A 2011/1 Bélyegvilág-számban jelent meg Bér Andorról Lippai Pál nekrológja, aki visszaemlékezéseit tartalmazó cikksorozatában is három alkalommal említi vele kapcsolatos élményeit.

Dr. Nagy Ferenc: 1979-ben a cseh szövetség szimpóziumán vetette fel először, hogy a tudományos munkaközösséget akadémiai társasággá lehetne alakítani. Bér Andor ekkor még csak csodálkozva nézett rá, és látszott, hogy ezt az ötletet abban a korban még reménytelennek találta. Az ötletet kilenc év múlva dr. Makkai László karolta fel, a Magyar Tudományos Akadémia titkára, dr. Láng István professzor segítségével, aki jó barátja volt. Ebből lett a Mafitt, melynek létrehozásában és működtetésében többek között Bér Andor is fontos szerepet vitt és később e társaság örökös tagja lett.

Szücs Károly: az irodalmi bizottságban végzett munka során az elmúlt évben rendezte Bér Andor fennmaradt jegyzeteit, melyeket ez alkalommal átadott a Bélyegmúzeum könyvtárának kézirat-gyűjteménye számára.

Filep László: Bér Andorral akkor került vele kapcsolatba, amikor árverésre beadott gyűjteményrészeinek átvételét bonyolította. Bér Andor önzetlenül, sokat tanította e beszélgetések közben. Többek közt a bélyegelőtti levelek kézikönyve megírásának körülményeiről beszélt, és arról, hogy hogyan vizsgált meg egy-egy levelet. Mindig közvetlen, szerény baráti volt. Nagyon fog nekünk hiányozni.

Fülöp Sándor: „Bér Bandit” mintegy 40 éve ismerte meg, előbb csak írásaiból. Akkoriban ő még csak huszonéves volt, és a tudományos munkaközösség munkájába szeretett volna bekapcsolódni. Bér Andor, aki már jóval 60 felett járt, így fogadta: „No fiatalember, mit tud felmutatni, azon kívül hogy testileg itt van?”. „Írtam eddig 9 cikket” – volt a válasz. „No jó ezen még gondolkozni kell,” mondta erre Bandi bácsi. 1979-ben egy buszkiránduláson végül úgy sikerült vele közeli barátságba kerülnie, hogy kölcsönadta neki egy postai lap megírásához a tollát. A Mafitt-ban amikor Bér Andor volt a pénztáros, az ő feladata a könyvelés ellenőrzése volt. Ez csak negyedik alkalommal sikerült, mert Bér Andornál nagy volt a vidékről érkező gyűjtők forgalma (pl. Szép Endre, Kamody Miklós) és ilyenkor az ellenőrzés persze mindig háttérbe szorult.

16⁰⁰ 5. napirend, dr. Homonnay Géza: a Bér Andor vándordíj átadása, konferencia zárása

Az ezévi díj odaítéléséhez az elnökség a díj alapító okiratának megfelelően, egy három fős ad-hoc bizottságot kért fel a javaslatételre. E bizottság tagjai: dr. Lovász András, dr. Nagy Ferenc és dr. Pernecky László, akik mindhárman a Mafittnak a Bér Andor vándordíjat korábban elnyert tagjai.

A javasoltak közül választva, az elnökség döntése alapján első alkalommal egy külföldön élő tagunk:

Csicsay Péter

érdemelte ki,

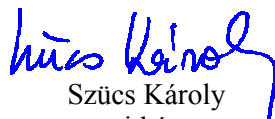
- Komárom postatörténetének feldolgozásáért;
- ezzel a magyar filatélia nemzetközi hírnevének öregbítéséért;
- a Magyar Filatéliai Tudományos Társaság céljainak megvalósításában tanúsított támogató közreműködéséért;
- nemzetközi kapcsolataink építésében vállalt szerepéért;
- és egyben minden olyan, itt teljes körűen fel nem sorolható érdeméért, amellyel a magyar filatélia céljait és érdekeit szolgálta.

A díjazott akadályoztatása miatt, – aki ugyanebben az időben egy külföldi rendezvényen tolmácsolt, – az oklevelet és díjjal járó zsolnai emlékkerámiát a Mafitt titkára vette át és juttatja el Komáromban élő tagunkhoz.

A díj átadását követően az ünnepi közgyűlést az elnök 17:30-kor bezárta.

Kmft.

A jegyzőkönyvet készítette:

Szücs Károly
titkár